

سوزه فصل دوم گاندو نسبت به فصل اول آن سختی بیشتری دارد

فعالیت‌های خرابکارانه سرویس جاسوسی انگلیس از یک طرف و نفوذ در تیم

مذاکره‌کننده هسته‌ای، اتفاقات پیچیده‌ای بودند که به طور طبیعی نمایش آنها

در یک سریال تلویزیونی نیز دشواری‌های خاص خودش را دارد

فصل دوم

ویژه‌نامه رادیو و تلویزیون روزنامه جام جم
شنبه ۱۰ دی ۱۴۰۱ • شماره ۸۷۸

۳
خاتمه

مسئله هم اشاره کرد که یک اتفاق خوب محتوایی هم در فصل دوم گاندو رخ داد و آن هم پاسداشت وحدت و غرور ملی است. وقتی در یک اثر هنری، دولت انگلیس در جایگاه ضدقهرمان قرار دارد، مفهوم مقابل آن باید مخالفت با تفرقه و تقویت اتحاد باشد.

«خانه امن» یکی دیگر از تجربیات صداوسیما در ژانر جاسوسی - پلیسی است. این سریال به کارگردانی احمد معظمی سراغ پرونده‌هایی رفت که برای همه مردم ایران دارای اهمیت و حساسیت زیادی است؛ سوزه اصلی و محوری این سریال، تلاش داعش برای نفوذ و اجرای عملیات تروریستی در ایران است. البته این سریال دارای داستان‌های فرعی دیگری از جمله تروریسم اقتصادی و فعالیت مفسدان اقتصادی هم هست. عنوان این سرال هم برگرفته از سخن جو بایدن است که گفته بود، «خانه امن ایران باید به یک خانه ناامن تبدیل شود». در سریال خانه امن و در بخش‌های مربوط به داعش، به‌ویژه در تعقیب نیروی نفوذی داعش در تهران، مخاطب برای اولین بار روش دفع عوامل تروریستی و نحوه مهار آنها را می‌بیند؛ می‌بیند که در سال‌های هیاهوی داعشی‌ها در اطراف ما، چگونه هر روز خطر انفجار یک نیروی انتحاری، مردم را تهدید می‌کرد و چه کسانی با چه مکانیزم و شیوه‌هایی، مانع این اتفاقات می‌شدند. نمایش دادن برخی از اتفاقات ریز امنیتی و ضدجاسوسی و ضدتروریستی، از تازگی‌های خانه امن است. رفتن نیروهای اطلاعاتی ایران به دیگر کشورها برای تعقیب و مجازات مجرمان، چگونگی ورود سلاح‌های داعش به داخل ایران و ایجاد یک تشکیلات توسط دولت آمریکا در داخل ایران برای پشتیبانی از عملیات تروریستی داعش و... برخی از این جزئیات جدید است که برای اولین بار و براساس واقعیات در این سریال دیده می‌شوند.

«سرجوخه» هم دیگر سریال جاسوسی سیماست که لوکیشن‌های متفاوتی نسبت به سریال‌های امنیتی که تا به حال از رسانه ملی پخش شده، دارد. این مجموعه قصد دارد که موضوع نفوذ دشمن را در شکل‌های مختلف و تصاویر متنوع که تا قبل از آن کمتر دیده شده بود به نمایش بگذارد. سریال «تمام رخ» هم از زاویه‌ای متفاوت و در محور داستانی جدید به موضوع جاسوسی، نفوذ، تروریسم و از خودگذشتگی‌های سربازان گمنام امام زمان (عج) می‌پردازد. باید دید این سریال چه موفقیتی خواهد داشت!

خوشبختانه سریال‌های امنیتی سال‌های اخیر سیمای روندها به روشی دارند. یکی از خوبی‌های این آثار، نزدیک‌تر شدن به مسائل زندگی روزمره مردم است؛ به‌طور مثال زمانی که در این سریال‌ها از مشکلات معیشتی و اقتصادی مردم و مبارزه با مفسدان اقتصادی و تلاش نیروهای امنیتی برای حمایت از منافع مردم صحبت می‌شود، طبیعتاً مخاطب نیز احساس نزدیکی و همراهی بیشتری با این آثار می‌کند اما نکته مهم این است که مسئولان صداوسیما نیز باید پشتیبان چنین سریال‌هایی باشند و مقهور جوسازی‌ها و فشارهای بیرونی برای ممانعت از ساخت سریال‌های امنیتی نشوند.

مروری بر مجموعه‌های امنیتی صداوسیما به بهانه پخش «تمام رخ» اکشن، معما، حرکت!

مجموعه تلویزیونی
«تمام رخ» جدیدترین
محصول صداوسیما در
ژانر جاسوسی - امنیتی
است. این سریال به

مهدی امیدی
روزنامه‌نگار

کارگردانی محمود معظمی، آنگنان که معرفی شده به روایت ماجرای پیرامون تروریسم اقتصادی می‌پردازد. سریالی که با کشمکش‌های خانوادگی و عاطفی شروع می‌شود و در ادامه معماهای خاصی را پیش روی مخاطب قرار می‌دهد.

سریال‌های جاسوسی - امنیتی، از محبوب‌ترین گونه‌های دراماتیک در میان آثار سینمایی و تلویزیونی در جهان است. چون آن نوع روایت‌ها به‌طور ذاتی هم بار دراماتیک بالایی دارند و هم از شاخصه‌های راهبردی و ایدئولوژیک برخوردار هستند. محوریت تقابل نیروهای امنیتی با عناصر نفوذی و خرابکار باعث شده است تا این گونه آثار همیشه دارای تم معمایی و اکشن و روایتی همراه با تعقیب و گریز باشند که این ویژگی‌ها مورد پسند مخاطب عام است. از طرفی چون معمولاً یک طرف قصه، مأموران و سربازهای وطن و طرف دیگر عوامل خودفروخته و تروریست‌ها در برابر هم صف‌آرایی می‌کنند، سریال‌های جاسوسی، خود به خود دارای جنبه‌های وطن‌دوستانه، سیاسی و راهبردی هم می‌شوند. به همین دلیل هم پربیننده‌ترین و درعین حال، استراتژیک‌ترین سریال‌های سال‌های اخیر در غرب، اغلب در ژانر جاسوسی می‌گنجد؛ به‌گونه‌ای که معمولاً ۲۰ درصد از تولیدات سینمایی و تلویزیونی در هالیوود را آثار جاسوسی - امنیتی تشکیل می‌دهد.

در تلویزیون ایران هم هرگاه چنین آثاری تولید

انگلیس هم کشیده شد و برخی مسئولان عالی دولت وقت، از جمله وزیر خارجه به این سریال عکس‌العمل نشان دادند. یکی از مشابهت‌های گاندو با محصولات مشابه و سطح اول جهان، پروداکشن وسیع و با عظمت است. چنین آثاری دارای صحنه‌های چشم‌نواز و خیره‌کننده و جلوه‌های ویژه تماشایی است. اتفاقی که در گاندو نیز رقم خورد.

سوزه فصل دوم گاندو نسبت به فصل اول آن سختی بیشتری دارد؛ فعالیت‌های خرابکارانه سرویس جاسوسی انگلیس از یک طرف و نفوذ در تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای، اتفاقات پیچیده‌ای بودند که به‌طور طبیعی نمایش آنها در یک سریال تلویزیونی نیز دشواری‌های خاص خودش را دارد. روایت این سریال بعد از گذشت سه چهار قسمت، هم پاسخگوی نیاز فرهنگی و سرگرمی مخاطب عام تلویزیون شد و هم این‌که به فرم استاندارد سریال‌های جاسوسی نزدیک‌تر گردید؛ معما و تعلیق، اکشن و تعقیب و گریز و ضرباهنگ متناسب با موضوع و فضای داستان در این سریال به کار گرفته شد. یکی از ملاک‌های سنجش موفقیت آثار سیاسی یا با مضامین جاسوسی و امنیتی، نوع واکنش‌ها و بازتاب‌هاست. به نظر «گاندو ۲» سریال بسیار موفق است و یکی از سند‌های این موفقیت هم درگیر شدن جامعه با داستان و محتوای این سریال است. در روزهایی که این سریال برای بار اول پخش شد، همه از عموم مردم تا مسئولان عالی‌رتبه و مشاور رئیس‌جمهور و فضای مجازی و رسانه‌های خارجی درباره گاندو حرف می‌زدند و نظرات مثبت و منفی داشتند. البته باید به این

شده و به نمایش درآمده، با استقبال بالایی همراه شده است. یکی از اولین سریال‌هایی که در ژانر جاسوسی - امنیتی از سیما پخش شد، سریال «غریبه» به کارگردانی جواد اردکانی است. این سریال درباره نفوذ یک نیروی دشمن در نهاد‌های علمی کشورمان از طریق فریب یک دختر جوان و ازدواج با او است.

«وفا» به کارگردانی محمدحسین لطیفی هم از دیگر آثار قدیمی در این زمینه است. این سریال درباره تقابل نیروهای امنیتی ایرانی با نیروهای جاسوسی و تروریستی اسرائیل در لبنان است. مجموعه تلویزیونی «آینه‌های نشکن» نیز همزمان با کارشکنی‌های غرب علیه برنامه هسته‌ای و با همین موضوع ساخته شد. اما دهه ۹۰ را باید دوره اوجگیری سریال‌هایی با موضوعات جاسوسی، امنیتی و تروریستی دانست؛ دوره‌ای که سریال‌هایی چون «آسمان من» به کارگردانی محمدرضا آهنج، «تعبیر وارونه یک رویا» ساخته فریدون جیرانی و در ادامه «سارق روح» و «ترور خاموش» ساخته و به نمایش درآمدند.

اما نقطه عطف سریال‌های جاسوسی - امنیتی صداوسیما را باید «گاندو» دانست. فصل اول این مجموعه به کارگردانی جواد افشار برای اولین بار به عملیات‌های دستگاه‌های امنیتی علیه جریان نفوذ در حوزه اقتصاد پرداخت. ریتم سریع، داستان معمایی و برگزاری عملیات‌های ضربتی و نفسگیر از ویژگی‌های گاندو است. آنچه به گاندو جذابیت بخشید، پرداختن به مابه‌ازاهای واقعی بود، از جمله جیسون رضاییان، جاسوس آمریکاکه در این سریال در قالب کاراکتر مایکل هاشمیان به تصویر کشیده شد. به همین دلیل هم واکنش‌های بسیار زیاد و تندی نسبت به این سریال دیده شد. حتی کار به سفارت